

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการเลือกซื้อหนังสือของผู้ปกครอง เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย จังหวัดมหาสารคามในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่อยู่ในเขตเมือง เขตชนเมือง และเขตนอกเมืองจังหวัดมหาสารคาม ปีการศึกษา 2553 มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 13,082 คน (กลุ่มส่งเสริมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคาม. 2553 : 2)

กลุ่มตัวอย่าง

1. ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่นทางสถิติร้อยละ 95 และความคลาดเคลื่อนของการเลือกตัวอย่างร้อยละ 5 ดังนี้

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของการเลือกตัวอย่าง

แทนค่า n = $13,082 / 1 + 13,082(0.05)^2$

= 399.96 ตัวอย่าง

จึงทำการวิจัยกลุ่มประชากรในเขตจังหวัดมหาสารคาม จำนวนทั้งสิ้น 400 คน

2. วิธีการสุ่มตัวอย่าง (Sampling Method)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองเด็กปฐมวัย จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยอาศัยความน่าจะเป็นโดยสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage-stage random Sampling) โดยมีขั้นตอนนี้

2.1 แบ่งพื้นที่ที่ต้องการศึกษา โดยแบ่งโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งพื้นที่ของเขตจังหวัดมหาสารคามออกเป็น 3 ส่วน ซึ่งได้แก่ เขตในเมือง เขตชานเมือง และเขตนอกเมือง โดยผู้วิจัยได้ใช้วิธีการแบ่งส่วนพื้นที่ในเชิงคุณภาพ ซึ่งกล่าวได้ว่าประชากรที่อยู่ในพื้นที่เขตของแต่ละเขตจะมีความคล้ายคลึงกันและจะมีความแตกต่างกันในแต่ละชั้น ดังนั้น จึงสามารถแบ่งกลุ่มประชากรออกเป็นกลุ่ม โดยแบ่งเขตจังหวัดมหาสารคามไว้ดังต่อไปนี้

เขตในเมือง ได้แก่ อำเภอเมือง

เขตชานเมือง ได้แก่ อำเภอกันทรวิชัย อำเภอบรบือ อำเภอวาปีปทุม และอำเภอแกดำ

เขตนอกเมือง ได้แก่ อ.นาคูน อำเภอเชียงยืน อำเภอโกสุมพิสัย กิ่ง อ.กุฉีกรัง อำเภอนาเชือก อำเภอยางสีสุราชและอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย

2.2 กำหนดตัวอย่างที่จะสอบถามในแต่ละเขต โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) แล้วเทียบสัดส่วนตามจำนวนประชากรของแต่ละโรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ดังรายละเอียดในตาราง ต่อไปนี้

RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ชื่อโรงเรียน	อำเภอ	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
เขตในเมือง		
โรงเรียนหลักเมืองมหาสารคาม	เมือง	40
โรงเรียนบ้านโคกก่อ	เมือง	20
โรงเรียนบ้านหันเชิงเทียน	เมือง	40
เขตชานเมือง		
โรงเรียนบ้านมะกอก	กันทรวิชัย	25
โรงเรียนบ้านบรบือ	บรบือ	25
โรงเรียนรุ่งอรุณวิทย์	วาปีปทุม	25
โรงเรียนอนุบาลแกดำ	แกดำ	25
เขตนอกเมือง		
โรงเรียนบ้านโกทา	อ.นาइन	30
โรงเรียนอนุบาลจอนวิทยกุล	เขิงฮิน	30
โรงเรียนอนุบาลพิสมัย	โกสุมพิสัย	30
โรงเรียนบ้านกุครัง	กิ่ง อ.กุครัง	30
โรงเรียนวัดป่านาเชือก	นาเชือก	30
โรงเรียนบ้านหนองรูแจ้	ยางสีสุราช	20
โรงเรียนอนุบาลเอี่ยมสุข	พยัคฆภูมิพิสัย	30
รวมทั้งหมด		400

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสาร หนังสือ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาเป็นแนวทางจัดทำแบบสอบถาม โดยแบ่งรายละเอียดแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม ความเกี่ยวข้องกับเด็ก
อายุ วุฒิทางการศึกษา และอาชีพ

ตอนที่ 2 พฤติกรรมของผู้ปกครองในการเลือกซื้อหนังสือสำหรับเด็กปฐมวัย
โดยผู้วิจัยใช้เกณฑ์การสร้างแบบสอบถามใน 4 ด้านคือ

1. วิธีการในการเลือกซื้อหนังสือ
2. เหตุผลในการพิจารณาเลือกซื้อหนังสือสำหรับเด็ก
3. การตัดสินใจในการเลือกซื้อหนังสือสำหรับเด็กของผู้ปกครอง
4. แบบสัมภาษณ์เด็ก

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเอง เป็นเครื่องมือ
ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยอยู่ในความดูแลและคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีขั้นตอน
การสร้างเครื่องมือวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมในการเลือกซื้อ
หนังสือสำหรับเด็กของผู้ปกครอง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. กำหนดขอบเขตและเนื้อหาในการตั้งคำถาม เพื่อให้สามารถตอบปัญหาตาม
วัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้ ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยยึดหลักว่า
ต้องอยู่ในหลักแห่งข้อเท็จจริง
3. นำเครื่องมือการวิจัยมากำหนดเป็นแบบสอบถามแล้วนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ
ทำการตรวจสอบ ให้คำแนะนำและแก้ไขปรับปรุง
4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน
เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ทั้งความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity)
และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิมีดังนี้
  - 4.1 ผศ.ดร.กฤษณา สมวรรณะ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านโครงสร้างและเนื้อหา
เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมและความถูกต้องของเนื้อหา
  - 4.2 ดร.ปิยะธิดา ปัญญา เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติและการวัดผล และ
ประเมินผลการศึกษาเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบเครื่องมือ
  - 4.3 ดร.ประสพสุข ฤทธิเดช เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการใช้ภาษาการวิจัย
เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมของข้อความที่ใช้

5. จากนั้นผู้วิจัยทำการรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อคำถามแต่ละข้อแล้ว นำมาวิเคราะห์โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างรายการสอบถามกับ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Index of Item Objective Congruence : IOC)

6. หลังจากวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องระหว่างรายการสอบถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยด้วยค่า IOC แล้วพบว่า รายการสอบถามมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปทุกข้อ และตรวจสอบแบบสอบถามทั้งฉบับด้วยค่า IOC พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.67-1.00 หมายความว่าแบบสอบถามมีความเที่ยงตรงสูงสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

7. หลังจากนั้นนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มทดลองซึ่งมิใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่อยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 30 คน

8. ทำการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ดำเนินการเป็นลำดับดังนี้

8.1 หากค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Simple Correlation Coefficient) พิจารณาข้อที่มีคุณภาพผ่านเกณฑ์ คือ คัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป โดยค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามมีค่าอยู่ระหว่าง .21 ถึง .83

8.2 นำข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกผ่านเกณฑ์ หากค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้วิธีคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ .94

9. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้ (Try-out) มาหาคุณภาพของแบบสอบถามและนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์และถูกต้องมากที่สุด จากนั้นจึงสร้างขึ้นเป็นแบบสอบถามฉบับจริง

10. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรเป้าหมาย ในเขตจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 420 คน คัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ถูกต้องได้ครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตั้งไว้คือ จำนวน 400 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. แจกแบบสอบถามผู้ปกครองเด็กปฐมวัย จำนวน 420 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนกลับมา 413 ฉบับ เลือกเฉพาะแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ถูกต้องได้จำนวน 400 ฉบับ ครอบคลุมจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ จากโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละเขต คิดเป็นร้อยละ 100
2. แจกแบบสอบถามและสัมภาษณ์ผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ถึงพฤติกรรมการเลือกซื้อหนังสือให้กับบุตรหลาน และขอคู่มือหนังสือที่ซื้อ และที่มีอยู่แล้วสำหรับบุตรหลาน และสัมภาษณ์เด็กปฐมวัยถึงลักษณะหนังสือที่เด็กชอบและอยากได้ โดยการจับบันทึกการสังเกตสัมภาษณ์ ถ่ายภาพและบันทึกเสียง โดยคณะผู้วิจัย
3. นำข้อมูลที่ได้มาสรุปรวบรวมและวิเคราะห์ถึงพฤติกรรมการเลือกซื้อหนังสือให้กับบุตรหลาน และลักษณะหนังสือที่เด็กชอบ
4. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับต่อไปนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
2. นำแบบสอบถามที่ตรวจเสร็จแล้วและมีความสมบูรณ์ ดำเนินการวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติซึ่งจะทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
  - 1.1 การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบแต่ละข้อ โดยใช้สูตร IOC หาค่าเฉลี่ยดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด (สมนึก ภัททิษณี และคนอื่นๆ. 2548 : 221)

สูตรหาค่าเฉลี่ยความสอดคล้อง

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ

IOC แทน ดัชนีความสอดคล้อง (Index Objective Congruence)

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

1.2 วิเคราะห์แบบสอบถามเป็นรายข้อ เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย ของเพียร์สัน (Pearson's Simple Correlation Coefficient)

1.3 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ค่าที่ได้จะอยู่ระหว่าง $0 \leq \alpha \leq 1$ ค่าที่ใกล้เคียง 1 แสดงว่า เชื่อถือได้มาก (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 174)

2. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

2.1 ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) และค่าแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) ใช้สำหรับอธิบายลักษณะข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) ระดับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อหนังสือของผู้ปกครอง

2.3 การวิเคราะห์แบบสัมพันธ์เด็กใช้การแจกแจงความถี่และการพรรณนาความ

ตามเนื้อหา